

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ

Бана Милосављевића 4, Бања Лука, тел: 051/248-101, факс: 051/248-161, e-mail: info@predsjednikrs.net

Број: 01-010-205/24

Датум: 19.01.2024. године

ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

Господин Милош Букејловић, министар

ПРЕДМЕТ: Приједлог измјена Нацрта Закона о имунитету Републике Српске и анализа стања у земљама регије и Европске уније по питању регулисања имунитета „шефова држава“ и парламентарца.

Поштовани/а,

С обзиром на чињеницу да је Република Српска ушла у још један важан процес јачања свог законодавства, а који се, између осталог, тиче доношења Закона о имунитету Републике Српске осјетио сам потребу да се као предсједник Републике укључим у рјешавање овог питања важног за наше друштво.

Народна скупштина Републике Српске је на Седмој редовној сједници, одржаној 22.12.2023. године усвојила Нацрт Закона о имунитету Републике Српске, који је даље упућен на јавну расправу, након које ће Народној скупштини Републике Српске исти бити достављен у форми приједлога на разматрање и усвајање.

Народна скупштина Републике Српске, Закључком број: 02/1-021-1491/23 од 22. децембра 2023. године, задужила је Министарство правде у Влади Републике Српске, да организује и спроведе јавну расправу, и да достави Народној скупштини извјештај о резултатима јавне расправе са мишљењима и приједлозима изнесеним о истој.

Имајући у виду чињеницу да Закон о имунитету Републике Српске још увијек није упућен Народној скупштини Републике Српске у форми приједлога, овим путем достављам вам приједлоге смјерница за уређење ове области, као и анализу стања у земљама регије, Европе и Европске уније које се сматрају напредним по питању регулисања ове области.

Моје генералне примједбе на текст Нацрта Закона о имунитету Републике Српске су следеће:

1. Сматрам да у закону не би требало изричито помињати Високог представника по било ком основу, из разлога што је институција Високог представника привременог карактера и самим тим њено дефинисање не треба имати мјеста у овом закону .

2. Закон о имунитету Републике Српске би требао бити у складу са правним стандардима земаља ЕУ да бисмо као Република Српска показали колико нам је стало да усвојимо најсавременије правне стандарде у овој области.

3. Закон о имунитету Републике Српске је изузетно важан и требамо га сматрати актом изнад дневне политике, јер је његова улога да заштитити легалне представнике Републике Српске од кривичног и другог прогона у вези са обављањем њихових дужности на основу Устава и закона Републике Српске.

ПРЕДСЈЕДНИК
Милорад Додик

АНАЛИЗА

У претходном периоду извршена је кратка анализа на који начин је у савременим законодавствима ријешено питање имунитета шефа државе и парламентарца. Наведну анализу дајем у наставку овог дописа.

1. ИМУНИТЕТ ШЕФОВА ДРЖАВА

САВЕЗНА РЕПУБЛИКА ЊЕМАЧКА (чл. 46. ст. 2. до 4. и 61. Основног закона СР Њемачке)

У Савезној Републици Њемачкој савезни предсједник уопштено има имунитет посланика, што одговара нашем "непрофесионалном имунитету". Али, он нема "обештећење" које одговара нашем професионалном имунитету (чл. 46. ст. 1.). Због тога се може сматрати одговорним или бити ухапшен због дјела релевантног за кривично право само ако то одобри Бундестаг (осим ако је ухваћен на дјелу или дан послуже). За сва друга одузимања слободе и покретање поступака у којима се наводи злоупотреба уставних права (нпр. слободе изражавања и штампе) "због борбе против уставног слободног, демократског поретка" (чл. 18.) такође је потребно одобрење Бундестага.

Осим тога, и Бундестаг и Бундесрат могу тужити савезног предсједника за "намјерно кршење основног закона" (Устава) или другог савезног закона пред Савезним уставним судом као државним судом. Четвртина чланова Бундестага или Бундесрата може покренути ову иницијативу. За доношење одлуке потребна је двотрећинска већина у одговарајућем представничком тијелу. У случају осуђујуће пресуде, Савезни уставни суд може самостално прогласити губитак права на вршење функције.

Њемачки савезни предсједник стога ужива (непрофесионални) имунитет посланика у парламенту, али не и професионални имунитет. То значи да има заштиту од хапшења; Кривични поступак против њега такође захтјева претходно одобрење Бундестага. Међутим, имунитет не утиче на грађанске судске и управне поступке. Осим тога, један од два дома такође може преузети иницијативу за подизање оптужнице против савезног предсједника пред Савезним уставним судом као "државним судом".

ФИНСКА (Члан 113. финског Уставног закона)

Министар правде, омбудсман или државна влада могу обавијестити парламент да је предсједник крив за издају или кршење људских права. Ако парламент након тога већином од четири петине одлучи да се подигне оптужница, јавни тужилац мора изнијети оптужбе пред Врховни суд. Предсједник и његов кабинет у том случају бивају суспендовани до одлуке Врховног суда. У свим другим случајевима против предсједника се не може поднијети (кривична) пријава за службено дјело.

Фински устав стога смањује "кривичну одговорност предсједника" у вези са службеним радњама на споменута кривична дјела. Међутим, други судски или службени поступци против предсједника нису ограничени Уставом.

ФРАНЦУСКА (члан 68. Устава Републике Француске)

Предсједник Републике "одговоран је за радње предузете у вршењу своје дужности само у случају велеиздаје". За опозив је потребна једногласна одлука оба дома (Национална скупштина и Сенат), која мора бити донесена на јавној сједници апсолутном већином. Одлуку доноси "високи суд", који се састоји од једнаког броја представника оба представничка тијела; бирају их представничка тијела на вријеме трајања законодавног раздобља.

Француски предсједник зато има апсолутни имунитет за радње предузете у вршењу своје дужности, који се може прекршити само у случају описане оптужбе за велеиздају; Међутим, нема других имунитета од судских и службених поступака који се односе на радње изван његових службених дужности.

ГРЧКА (члан 49. Устава Републике Грчке)

Предсједник Републике уопштено ужива имунитет за сва "дјела извршена у вршењу своје дужности" са изузетком велеиздаје. За радње које је предузео у вршењу дужности, ово важи и након његовог престанка дужности. Али, за радње "које није извршио у вршењу дужности" имунитет престаје истеком мандата. Оптужбу за велеиздају мора затражити трећина оба парламента и захтијева резолуцију двотрећинском већином. Од покретања ове процедуре до доношења ове одлуке, "предсједник се суздржава од вршења своје дужности." До изрицања пресуде заступаће га предсједник парламента. За доношење пресуде задужен је посебан суд који се оснива за сваки појединачни случај и састоји се од 12 чланова. Жребом се бирају између чланова Врховног суда (Ареопага) и предсједника апелационих судова.

Грчки предсједник стога има апсолутни имунитет у погледу радњи извршених током вршења своје дужности; за оне радње које предузима током вршења дужности, једну до престанка вршења дужности.

ИТАЛИЈА (члан 90. Устава Републике Италије)

Предсједник Републике Италије није одговоран за дјела почињена у обављању својих службених дужности, осим за издају или напад на Устав. У два споменута случаја, опозив предсједника захтијева резолуцију Представничког дома и Сената на заједничкој сједници, која мора бити усвојена апсолутном већином.

Италијански предсједник има апсолутни имунитет за сва "дјела почињена у обављању својих службених дужности" с изузетком "велеиздаје или напада на устав"; Овај имунитет не престаје када поднесе оставку на дужност. Међутим, нема даљњих права на имунитет, посебно у погледу судских и управних поступака због „приватних аката”.

ИРСКА (члан 12. Устава Републике Ирске)

Предсједник у Ирској "може бити опозван због утврђеног недоличног понашања". Ова оптужба у почетку захтијева резолуцију једног од два дома (Заступнички дом и Сенат), коју мора донијети најмање 30 чланова. За доношење резолуције потребна је двотрећинска већина. Ако се то догоди у једном од два дома, други дом мора "истражити тужбу (поново)" и може пристати на правни поступак. Ако радњу предузима прво вијеће које дјелује на основу тога да повреда дужности која је предмет тужбе узрокује непосредну неспособност

за наставак вршења дужности, оптужница коју су донијела оба дома има за посљедицу "уклањања Предсједника са дужности".

Могућност кривичног прогона односи се само на "прекршаје". Стога је ограничен на радње у обављању функције, али укључује кривичне, грађанске и управне поступке. Нема даљњих права на имунитет, посебно у погледу "приватних тужби".

ПОРТУГАЛ (Члан 130. Устава Републике Португал)

Предсједника Републике Врховни суд може позвати на одговорност за кривична дјела почињена у вршењу своје дужности. Иницијативу за то има парламент (једнодомни систем), јер је за одговарајући захтјев потребна петина посланика. Одлука о подизању оптужнице мора се донијети двотрећинском већином. Уколико буде осуђен, пресуда гласи "губитак дужности и права на поновни избор". Након истека мандата одговараће пред редовним судовима за кривична дјела која нису у вези са вршењем дужности. Имунитетска права се стога односе искључиво на кривично право, док је за "службене прекршаје" потребна одговарајућа одлука парламента.

Међутим, кривична дјела која нису у вези са дужношћу не могу се кривично гонити за вријеме трајања службе, а након престанка дужности, редовни судови надлежни су за кривични прогон (изричита уредба у чл. 130. ст. 4.).

Португалски предсједник дакле, има дјелимични имунитет који се односи искључиво на кривично право. Кривични прогон за кривична дјела у вези са његовом дужношћу може захтијевати само парламент и то током мандата. Кривични поступци за "приватне радње" се, пак, обустављају у току трајања мандата, али их потом гоне редовни судови. Нема имунитета у грађанском или управном поступку.

КРАЉЕВИНА БЕЛГИЈА (Члан 88. "Координираног устава Белгије")

"Краљева је особа неповредива; одговорни су његови министри" (чл. 88).

ДАНСКА (Члан 13. Устава Краљевине Данске)

"Краљ се не може сматрати одговорним; његова је особа неповредива." Међутим, министри су одговорни за вођење владе.

ЛУКСЕМБУРГ (члан 4. Устава Великог Војводства Луксембурга)

"Особа великог кнеза је неповредива".

ХОЛАНДИЈА (члан 42. став 2. Устава Краљевине Холандије)

"Краљ је неповредив; министри су одговорни."

ШВЕДСКА (Поглавље 5. став 7. Устава Краљевине Шведске)

"Краљ не може бити кривично гоњен за своја дјела."

ШПАНИЈА (Члан 56. став 3. Устава Краљевине Шпаније)

"Краљева особа је неповредива и не може се сматрати одговорном."

2. ПАРЛАМЕНТАРНИ ИМУНИТЕТ

Када се анализира парламентарни имунитет, имамо следеће општеприхваћене принципе -

Парламентарни имунитет се може посматрати са више различитих аспеката, па се тако говори о:

А. - материјалном имунитету (искључује кривичну одговорност посланика);

- формалном (процесном) имунитету (искључује покретање или наставак већ започетог кривичног поступка против посланика);

Б. - апсолутном имунитету (штити посланика и након истека мандата без обзира да ли се на то позива или не);

- релативни имунитет (штити посланика искључиво за вријеме трајања мандата и то ако се посланик на њега позива или му имунитет потврди парламент);

В. - имунитет неодговорности (штити посланика од кривичне одговорности (па је то и материјални имунитет) за сва дјела која је починио у обављању посланичке функције);

- имунитет неповредивости (посланику је дат имунитет и за дјела која није починио у оквиру вршења посланичке функције).

Парламентарни имунитет неодговорности има обиљежја имунитета материјалне природе, јер се односи на одређену материју и врсту кривичних дјела за које посланик уопште не може бити позван на одговорност, осим дисциплинске пред самим парламентом. Неодговорност посланика обухвата оне акте и радње које се могу довести у директну везу са обављањем посланичке функције. То значи да посланик не може бити позван на одговорност за изнесено мишљење, став, ријеч, говор, глас или гестикулацију коју предузима на сједници парламента, као и у раду парламентарних радних тијела, а све са циљем слободног обављања парламентарног мандата. Велики број устава (Аустрија, Белгија, Француска, Италија, Грчка) даје једну општу формулацију предмета заштите аката и радњи које посланици предузимају у “извршавању дужности”. У парламентарној пракси међутим, постоји висок степен сагласности да се овдје ради о ријечима, говору на сједницама парламента или у његовим радним тијелима, садржају законодавних приједлога које посланик подноси, гласању, постављању посланичких питања или интерпелација. Изузетно, овај вид заштите обухвата и рад посланика у парламентарним групама (Њемачка и Италија).

Заштита посланика у медијима односи се само на пренос скупштинских сједница, што значи да не постоји ни одговорност новинара за тачно и објективно преношење скупштинске расправе или говора посланика. Са друге стране, наступи у јавности, односно, медијска заступљеност посланика не спада у домен парламентарне неодговорности у већини европских земаља.

У погледу временског трајања, имунитет неодговорности је апсолутан, јер посланика штити током мандата и након престанка истог. Уколико би био релативан, односно временски ограничен, то би имало за посљедицу да посланици у свом дјеловању изгубе потпуну слободу наступања и одлучивања, те да страх од могуће одговорности за своје

наступе ограничи дјеловање посланика, а онда и парламента у цјелини. Посланици се имунитета неодговорности не могу одрећи, јер он није у њиховом личном интересу, већ у интересу њихове функције. Тиме се штити парламент да може слободно и несметано радити. Имуитет неодговорности је, без изузетка, регулисан у свим савременим државама.

Парламентарни имунитет неповредљивости се још назива и парламентарна заштита процесне природе. За разлику од имунитета неодговорности, који искључује кривицу починитеља, па стога уопште нема разлога за вођење кривичног поступка, имунитет неповредљивости, код којег кривица постоји, спрјечава лишавање слободе или покретање кривичног поступка против посланика, без претходне ауторизације представничког тијела којег је члан, с тим да се кривични поступак може покренути кад процесни имунитет престане. Изузетак су искључиво тежа кривична дјела. Овим имунитетом се не осигурава кривична неодговорност посланика за почињено кривично дјело, јер су за њих у потпуности одговорни, већ се омогућава да парламент на одређени начин учествује при признавању или непризнавању парламентарног имунитета. Парламент, наиме, не може допустити да посланику буде онемогућено обављање његове функције, а с тим и функције парламента, без знања и сагласности представничког тијела.

Неки уставни не предвиђају одобравање, односно, претходно одобравање да би посланик био притворен или да се покрене кривични поступак, уколико је затечен у вршењу тежег кривичног дјела или ако је починио теже кривично дјело. Већина држава које прихватају процесни имунитет утврђују изузетке, гдје се не тражи претходна сагласност за одузимање слободе или за кривични прогон посланика, а ради се о тежим кривичним дјелима, што је рјеђе (издаја, злочини кршења мира и дјела за која је запријеђен строжи затвор), или ако је посланик затечен у вршењу кривичног дјела (*in flagrante delicto*), што је чешће.

2.1. Француска

Парламентарни имунитет у Француској традиционално постоји још од времена Треће Републике. Важећи Устав Француске V Републике (1958.) уређује питања у вези са овим обликом заштите посланика на начин да се у погледу имунитета неодговорности (*irresponsabilité*) утврђује да: “Ни један члан парламента не може бити прогањан, тражен или ухапшен, задржан у притвору или суђен због мишљења или гласања у вршењу своје функције”. Неодговорност посланика представља апсолутну и трајну заштиту од кривичне одговорности у погледу аката и радњи које су предузете директно на сједници парламента, парламентарних домова, у радним тијелима парламента, као и у оквиру осталих активности које посланици обављају у оквиру своје посланичке функције. Имуитет неповредивости (*inviolabilité*) такође спада у традиционални облик заштите посланика. До 1995. године, када је дошло до ревизије Устава, заштита посланика за вријеме трајања засједања парламента била је потпуна. За вријеме скупштинске сесије посланик није могао бити ухапшен или гоњен без одобрења дома којег је члан. Након уставних промјена укинута је свака претходна дозвола за гоњење посланика и сада је довољно да Предсједништво (*Bureau*) Националне скупштине или Сената одобри гоњење.

2.2. Италија

Парламентарни имунитет је у Италији уређен чл. 68. Устава. Гарантује се материјални имунитет, на бази којег је посланик неодговоран за изречено мишљење или

гласање у оквиру обављања своје функције, и процесни имунитет, на темељу којег је посланик неповредив, што значи да се против њега може покренути кривични поступак за дјелатности предузете ван парламента и ван посланичке функције искључиво по претходном одобрењу дома парламента којег је члан.

Оваква уставна рјешења су 1993. године, након одлуке Уставног суда Италије, уставним законом претрпила сљедеће измјене:

а. имунитет неодговорности се односи на изнесене ставове, мишљења, приједлоге и гласање за вријеме обављања посланичке функције (exercise of dutyfunzioni);

б. није више потребна претходна ауторизација дома парламента за покретање кривичног поступка против посланика или сенатора, те за хапшење, односно, лишавање слободe или притвор посланика или сенатора, уколико се ради о провођењу правоснажне судске одлуке;

в. домови парламента и даље морају претходно ауторизовати (дозволити) прислушкивање посланика или отварање његове поште у било ком облику; лични претрес или претрес стана; хапшење посланика, осим у случају провођења правоснажне судске одлуке или ако је затечен у извршавању кривичног дјела; ограничавање било које личне слободе посланика; притвор, уколико је таква особа у међувремену изабрана у парламент и стекла статус посланика, осим ако се ради о провођењу правоснажне судске одлуке.

2.3. Њемачка

У њемачком парламентарном праву имунитетска заштита посланика се реализује у два облика, која су у својој основи идентична облицима заштите коју уживају и посланици у другим државама развијене демократије. Парламентарни имунитет неодговорности (indemnität) регулисан је Темелјним законом Републике Њемачке из 1949. године, на начин да је у чл. 46. свим посланицима Бундестага гарантовано да не могу бити кривично гоњени, нити одговорни на било који други начин, због гласања, изјава или изнесених мишљења и ставова на сједницама дома или његових радних тијела. То значи да посланик не може бити подвргнут одговорности у судском или управном поступку. Овај облик заштите је апсолутан, односно трајан.

Посланици уживају и имунитет неповредљивости на темељу чл. 46., ал. 2-4. Темелјног закона. Ради се о заштити која је процесноправног карактера, чија је темелјна намјена да осигура несметан рад парламента, односно, функционисање представничког тијела власти, и спријечи било који облик “манипулативне промјене односа већине и мањине у парламенту”. Посланици могу бити позвани на одговорност, односно, ограничени у својим слободама и правима, искључиво на темељу ауторизације од стране Бундестага. Одобрење парламента се не тражи само у случају флагрантног деликта. С овим обликом заштите посланици не могу самостално располагати, односно, не могу се одрећи парламентарног имунитета и не могу користити тај имунитет неограничено. Имуитет неповредивости је ограниченог временског трајања, те као такав штити посланика искључиво током мандата, у том периоду могу мировати рокови застареле за покретање или вођење кривичног поступка.

Циљ Бундестага, у погледу праксе имунитета, је да се посланици што више третирају као и други грађани, док год је то у кривичним поступцима могуће. Право на имунитет се не третира као привилегија посланика, већ као посебно право парламента у цјелини, да би се осигурао несметан рад и спријечило мијешање других државних органа.

2.4. Пољска

У Уставу Републике Пољске гарантован је имунитет неодговорности и неповредљивости за чланове Скупштине (Сејм) у чл. 105. а за сенаторе (Сенат) у чл. 108. Имуитет неодговорности се односи на изговорено или написано у парламенту и ван њега, уколико се ради о обављању посланичке функције. Предвиђена је дисциплинска одговорност пред тијелима парламента (чл. 105., ст. 1., и чл. 108., ст.1.). Имуитет неодговорности је апсолутан, односно, трајног је карактера.

2.5. Словенија

Уставно регулисање парламентарног имунитета у Републици Словенији се не разликује од начина на који је то било уређено у Уставу СР Словеније. Упоредна анализа начина регулисања парламентарног имунитета у државама чланицама ЕУ са рјешењима у словеначком уставно-правном систему показује да не постоји разлика у погледу имунитета неодговорности, док су у Уставу Словеније рјешења у погледу имунитета неповредљивости у низу елемената специфична и екстензивнија.

а. Ако се посланик не позове на имунитет, може бити притворен и против њега може бити покренут кривични поступак. У том случају, надлежно правосудно или полицијско тијело не треба претходно одобрење парламента, јер ако се посланик не позива на имунитет, исти му се не може нити одузети. У том случају парламент, на приједлог мандатно-изборне комисије, може посланику признати имунитет, иако се исти на њега није позивао. Право посланика да се не позове на имунитет, што је специфичност у словеначком случају, садржи елементе субјективног права посланика, што одступа од темељне намјене парламентарног имунитета, да осигура неометан рад парламента.

б. Ако се посланик позове на имунитет, не смије бити притворен, нити се против њега може покренути кривични поступак, без одобрења парламента.

2.6. Уједињено Краљевство

Темељни елемент парламентарних привилегија је слобода говора, што је синоним за имунитет неодговорности у европском континенталном праву. Та привилегија има сврху да заштити посланике од могућег кривичног прогона због мишљења или радњи почињених у парламенту. У члану 9. Bill of Rights из 1689. године гарантује се посланицима да неће бити позвани на одговорност или кажњени за “било коју ријеч изговорену” током парламентарне процедуре.

Са друге стране, изјаве за медије, писма којима се обраћају бирачима, или изјаве дате на јавним скуповима нису обухваћене имунитетом неодговорности.

2.7. Хрватска

Парламентарни имунитет је регулисан у Уставу Републике Хрватске (чл.76.)⁵² и Пословнику Хрватског парламента (чл.23.-28.). У хрватском уставноправном систему посланици Хрватског парламента уживају имунитет неодговорности и имунитет неповредљивости.

Имунитет неодговорности (материјални имунитет) је регулисан у ст. 2. чл.76. Устава на начин да посланици не могу бити кривично одговорни, притворени или кажњени за изражено мишљење или гласање у Хрватском парламенту. Овај имунитет искључује кривицу и кривичну одговорност посланика и временски је апсолутан (трајан).

Посланици Хрватског парламента уживају имунитет неповредљивости (процесни имунитет), на основу чл. 76., ст. 3., 4. и 5. Устава, по којем не могу бити притворени, нити се против њих може покренути кривични поступак без одобрења Парламента. Изузетно, посланик може бити притворен уколико је затечен приликом почињења кривичног дјела за које је прописана казна затвора у трајању дужем од пет година.

Сажето речено, у ЕУ имамо следеће минималне гаранције имунитета:

Према релевантним међународним документима државе би се у вези са регулисањем материје парламентарног имунитета требале придржавати минималних стандарда садржаних у следећим начелима:

а. посланици требају уживати имунитет у смислу слободе говора током обављања своје дужности; бивши посланици не могу бити одговорни за изнесена мишљења, ставове и гласање током обављања посланичке функције;

б. парламентарни имунитет не би требао посланике стављати изнад закона и трајати и након окончања њиховог мандата, иако бивши посланик треба наставити уживати заштиту за одслужени мандат;

в. имунитет и парламентарне привилегије се могу укинути само одлуком парламента којег су посланици чланови; извршна власт не смије имати моћ да укине имунитет посланику;

г. након што парламент укине имунитет посланику, он нема моћ утицати на поступке који се воде против посланика пред правосудним тијелима државе: судови морају бити независни и непристрасни.

Упоредном анализом тренутне уставне, законске и подзаконске регулативе о парламентарном имунитету, и њихове практичне реализације, у неколико европских земаља развијене демократије, као и у неколико држава у транзицији, долази се до следећих закључака:

- Имунитет неодговорности се признаје у свим анализираним државама. У неким се он одређује уско, на начин да та привилегија омогућава слободу говора на парламентарним

засједањима и сједницама парламентарних одбора (Њемачка и Уједињено Краљевство), што значи да се не проширује на изјаве дате неслужбено или изјаве дате медијима, док се у већини анализираних држава ова привилегија односи и на посланичке дјелатности ван парламента (изјаве на политичким скуповима, у медијима и сл.). Иако злоупотреба слободe говора нема процесних посљедица у већини држава, у Њемачкој увреде политичког значаја не доводе до губитка имунитета, али се за друге врсте увреда, увредљивих оптужби и клевета према особи из политичког живота (дјела за која је предвиђена казна затвора од три мјесеца до пет година), предвиђа могућност укидања имунитета посланику ради покретања кривичног поступка. Иако су поступци унутар парламената, због злоупотребе слободe говора и других врста недоличног понашања, предвиђени у свим парламентима, они у правилу немају драстичнијих санкција (веће новчане казне или суспензија рада на дуже вријеме).

- Имуитет неповредљивости је далеко спорнији и у великој мјери зависи од тога како је дефинисан, као и од политичке средине у којој се примјењује. Тако у Уједињеном Краљевству чланови парламента имају веома мали степен заштите по овом питању. Општеприхваћено је да када посланик буде ухваћен "in flagrante delicto" не може користити заштиту на основу имунитета неповредљивости.

Што се тиче кривичних дјела која су покривена имунитетом неповредљивости, анализирани правни системи су врло мало усаглашени. У неким земљама се наводе дјела која нису покривена имунитетом, у другима се постављају ограничења у вези са предвиђеном дужином затворске казне за кривична дјела. За разлику од Финске, гдје имунитет не покрива кривична дјела за које је предвиђена казна затвора већа од шест мјесеци, или Шведске, гдје се омогућава кривични прогон за она дјела за која је запријеђена казна затвора од двије године, у анализираним државама једино Хрватска и Словенија имунитетом не покривају кривична дјела за која је предвиђена казна затвора већа од пет година, а за сва остала се примјењују претходно утврђена начела.

У посљедњих двадесетак година у већини развијених демократских држава парламентарни имунитет се почиње сужавати, а могућности покретања истраге и процедура укидања имунитета поједностављивати, са намјером да ова привилегија превише не одступа од принципа једнакости пред законом, и да се тиме олакшава покретање кривичних поступака против посланика. То је у складу и са завршном Декларацијом XI. Међународне антикорупцијске конференције одржане 2003. године која је прокламовала да је "имуитет додијељен претјерано великом броју људи и на непотребно широк и општи начин... Ми вјерујемо да владе морају поновно размотрити опсег сваког имунитета као неодложно питање и да предузму неопходне акције како би имунитет био ограничен на легитимну и оправдану мјеру."

Имајући у виду дате примједбе на нацрт Закона о имунитету Републике Српске као и наведену анализу регулисања имунитета шефова држава и народних посланика у земљама регије и Европске уније, сматрам да је потребно приликом израде приједлога Закона о имунитету Републике Српске размотрити и уважити најбоље рјешење којим се регулише право наведених лица на примјену института имунитета током и након обављања њихове службене дужности. С тим у вези позивам обрађивача и предлагача Закона о имунитету

Републике Српске да приликом израде приједлога наведеног закона првенствено узме у обзир моје приједлоге и исте уважи, те размотри дате анализе регулисања ове области и понуди најбоље законско рјешење народним посланицима у Народној скупштини Републике Српске.
